

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลน ในบทที่ 2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนของกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทย ในบทที่ 3 และวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ในบทที่ 4 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีข้อบกพร่องในเรื่องของอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่ครอบคลุมในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานควรมีการเพิ่มบทบาทอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และกฎหมายไทย

สารนิพนธ์นี้ มุ่งทำการศึกษากฎหมาย หลักเกณฑ์ เจตนารมณ์ และแนวคิด ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนในการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อศึกษาและจะนำมาพัฒนาเพื่อปรับปรุง และแนวทางแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 และการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติและสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น จึงสรุปปัญหาออกเป็น 3 ประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่กำหนดให้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการเป็น “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการจำกัดอัตราจำนวนของพนักงานเจ้าหน้าที่หาก

เปรียบเทียบกับกฎหมายอื่นที่ให้คำนิยามเกี่ยวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำให้จำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอหากเทียบกับจำนวนพื้นที่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน

ประเด็นที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรื้อถอนตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ แต่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจในการรื้อถอน เช่นเดียวกับมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติป่าสวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งพบตัวผู้กระทำความผิดได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทำการรื้อถอน หากไม่ปฏิบัติตามหนังสือหรือไม่พบตัวผู้กระทำความผิด พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่สามารถเข้าดำเนินการรื้อถอนได้ จึงเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่

ประเด็นที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุม ตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ แต่ไม่ได้กล่าวถึงอำนาจในการจับกุม เช่นเดียวกับมาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 บัญญัติไว้ว่า "ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ที่เกี่ยวกับความผิดอาญาให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา" ดังนั้น เจ้าพนักงานป่าไม้ จึงมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ได้ทั่วประเทศ

5.2 ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 รายละเอียดดังนี้

1) เห็นควรให้มีการแก้ไขคำนิยามตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 โดยให้ครอบคลุมถึงข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติงาน และพนักงานราชการ ซึ่งจะให้มีจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เพิ่มมากขึ้นในการปฏิบัติงาน โดยมีกรเทียบเคียงจากคำนิยาม “พนักงานเจ้าหน้าที่” ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

2) เห็นควรให้มีการแก้ไขกฎหมายตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 โดยให้อำนาจหน้าที่แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการรื้อถอน “โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิด รื้อถอนแก้ไขหรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งเป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสวนแห่งชาติภายใน

เวลาที่กำหนดให้ หากผู้กระทำผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเป็นหนังสือดังกล่าว หรือไม่ปรากฏตัว ผู้กระทำผิดหรือรู้ตัวผู้กระทำผิดแต่หาตัวไม่พบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติแห่งนั้น ๆ มีอำนาจยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไขหรือทำประการอื่น ตลอดจนถึงการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าชายเลน”

อีกทั้งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามก็ได้มีการให้อำนาจหน้าที่แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้เปรียบเทียบพนักงานตำรวจ ดังนั้นพนักงานป่าไม้ของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จึงมีอำนาจในการรื้อถอนทรัพย์สินของผู้ที่กระทำผิดได้

3) เห็นควรให้มีการแก้ไขกฎหมายตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 โดยให้อำนาจหน้าที่แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุม ผู้กระทำความผิดในกรณีความผิดซึ่งหน้าเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้

อีกทั้งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามก็ได้มีการให้อำนาจหน้าที่แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้เปรียบเทียบพนักงานตำรวจ ดังนั้นพนักงานป่าไม้ของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จึงมีอำนาจในการจับกุมผู้ที่กระทำความผิดในพื้นที่ป่าได้

หากได้มีการแก้ไขและเพิ่มเติมข้อความดังกล่าวเช่นนี้ จะทำให้มีการกำหนดอำนาจให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน และเกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนพื้นที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแลจัดการ